A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2025. január 16.*

„Előzetes döntéshozatal – Építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések – 2014/24/EU irányelv – 42. cikk – Műszaki leírás – Meghatározás – A 42. cikk (3) bekezdésében szereplő felsorolás kimerítő jellege – Szennyvízcsatorna építésére vonatkozó munkálatokhoz kőporcelánból, illetve betonból készült csövek használatát megkövetelő ajánlattételi felhívás – A műanyag csövek kizárása – A 42. cikk (4) bekezdése – Típusra vagy valamely meghatározott gyártási folyamatra történő hivatkozás – Azon esetek, amikor a hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell kísérnie”

C-424/23. sz. ügy,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent (vállalkozási ügyek genti bírósága, genti részleg, Belgium) a Bírósághoz 2023. július 11-én érkezett, 2023. június 28-i határozatával terjesztett elő

a **DYKA Plastics NV**

és

a **Fluvius System Operator CV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, C. Lycourgos (előadó), a harmadik tanács elnöke, S. Rodin, D. Gratsias és O. Spineanu-Matei bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Lamote tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2024. május 30-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a DYKA Plastics NV képviseletében S. Van Garsse és S. Verhoeven advocaten,

– a Fluvius System Operator CV képviseletében E. Gypen és G. Laenen advocaten,

* Az eljárás nyelve: holland.

– a cseh kormány képviseletében L. Halajová, M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében J. Schmoll és C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Gattinara és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2024. szeptember 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.; helyesbítések: HL 2015. L 275., 68. o.; HL 2020. L 211., 22. o.; HL L, 2023/90063) 42. cikkének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a DYKA Plastics NV (a továbbiakban: DYKA) és a Fluvius System Operator CV (a továbbiakban: Fluvius) között, az utóbbi által szennyvízcsatorna építésre vonatkozó – kőporcelánból, illetve betonból készült csövek használatát előíró – közbeszerzési szerződések odaítélése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2014/24 irányelv (74) és (92) preambulumbekezdése kimondja:

„(74) A közbeszerzők által kidolgozott műszaki leírásoknak lehetővé kell tenniük a közbeszerzésben a verseny biztosítását, valamint a közbeszerzés keretében a fenntarthatósági célok elérését. E célból lehetővé kell tenni a piacon jelen lévő műszaki megoldások, szabványok és műszaki leírások sokféleségét tükröző ajánlatok benyújtását, ideértve az építési beruházásokhoz, árukhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó gyártási folyamatok életciklusával és fenntarthatóságával kapcsolatos teljesítménykritériumokra épülő megoldásokat, standardokat és előírásokat is.

Ennek megfelelően a műszaki leírásokat olyan módon kell összeállítani, amely kivédi a verseny olyan követelmények révén történő mesterséges korlátozását, amelyek egy konkrét gazdasági szereplőnek kedveznek azáltal, hogy az adott gazdasági szereplő által rendszerint kínált áruk, szolgáltatások vagy építési beruházások fő jellemzőit tükrözi. A műszaki leírásoknak a funkcionális és teljesítménybeli követelmények megadásával történő összeállítása általában lehetővé teszi e cél lehető legmegfelelőbb módon történő megvalósítását. A funkcionalitáshoz és a teljesítményhez kapcsolódó követelmények az innovációnak is kedvező eszközök a közbeszerzés során, amelyeket a lehető legszélesebb körben alkalmazni kell. Amennyiben európai standardra vagy annak hiányában nemzeti standardra történik hivatkozás, az ajánlatkérő szerveknek az ezekkel egyenértékű előírásokon alapuló ajánlatokat is figyelembe kell venniük. […]

[…]

[…]

(92) A legjobb ár-minőség arány értékelésekor az ajánlatkérő szerveknek meg kell határozniuk, hogy melyek azok a közbeszerzés tárgyához kapcsolódó gazdasági és minőségi kritériumok, amelyeket e célból alkalmazni fognak. E szempontoknak tehát lehetővé kell tenniük az egyes ajánlatok kínálta teljesítményszintek összehasonlítását a közbeszerzésnek a műszaki leírásban meghatározott tárgya figyelembevételével. […]

[…]”

4 Ezen irányelv „Tárgy és hatály” című 1. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„Ezen irányelv értelmében beszerzés az építési beruházás, áruk vagy szolgáltatások egy vagy több ajánlatkérő szerv által kiválasztott gazdasági szereplőkkel az említett ajánlatkérő szervek által kötött közbeszerzési szerződés útján történő megvalósítása, illetve megszerzése, függetlenül attól, hogy az építési beruházás, árubeszerzés vagy szolgáltatás közcélokat szolgál-e.”

5 Az említett irányelvnek „A közbeszerzés alapelvei” című 18. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes [helyesen: hátrányos megkülönböztetés nélküli] bánásmódban részesítik, továbbá átlátható és arányos módon járnak el.

A beszerzést [helyesen: közbeszerzési eljárást] nem lehet azzal a szándékkal kialakítani, hogy az adott beszerzés [helyesen: közbeszerzési eljárás] kikerüljön a jelen irányelv hatálya alól, vagy mesterségesen korlátozza a versenyt. Akkor tekintendő úgy, hogy fennáll a verseny mesterséges korlátozásának esete, ha azzal a szándékkal határozták meg a beszerzés [helyesen: közbeszerzési eljárás] feltételeit, hogy ezzel egyes gazdasági szereplők méltánytalan előnyhöz jussanak, vagy ilyen hátrányt szenvedjenek.”

6 Ugyanezen irányelv „Műszaki leírás” című 42. cikke értelmében:

„(1) A VII. melléklet 1. pontjában meghatározott műszaki leírást fel kell tüntetni a közbeszerzési dokumentációban. A műszaki leírásnak meg kell határoznia az építési beruházás, a szolgáltatás vagy az áru kívánt tulajdonságait.

E tulajdonságok utalhatnak a kért építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának, illetve nyújtásának folyamatára vagy módszerére, vagy az életciklusa bármely más szakaszának valamely konkrét folyamatára, még akkor is, ha ezek a tényezők nem képezik a szerződés lényegét, feltéve, hogy kapcsolódnak a szerződés tárgyához, valamint a szerződés értékéhez és céljaihoz képest arányosak.

[…]

(2) A műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie a beszerzési [helyesen: közbeszerzési] eljáráshoz, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását a közbeszerzés során.

(3) A műszaki leírást az uniós joggal összeegyeztethető kötelező nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül, az alábbi módok valamelyikén kell megadni:

a) a teljesítmény, illetve a funkcionális követelmények szempontjából, ideértve a környezetvédelmi jellemzőket is, feltéve, hogy a paraméterek kellően pontosak ahhoz, hogy lehetővé tegyék az ajánlattevők számára a szerződés tárgyának megállapítását, az ajánlatkérő szervek számára pedig a szerződés odaítélését;

b) a műszaki leírásra való hivatkozással és – a következő sorrendben – a következőkre történő hivatkozással: az építési beruházási munkák tervezésére, számítási módszerére és kivitelezésére, valamint az áruk felhasználására vonatkozó európai szabványokat, európai műszaki tanúsítványokat, közös műszaki leírásokat, nemzetközi szabványokat, az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott egyéb műszaki hivatkozási rendszereket átültető nemzeti szabványok vagy – ezek bármelyikének hiányában – nemzeti szabványok, nemzeti műszaki tanúsítványok, illetve nemzeti műszaki leírások; [helyesen: leírások; mindegyik hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell kísérnie;]

c) az a) pontban említett teljesítmény, illetve funkcionális követelmények alapján, az e teljesítménynek, illetve funkcionális követelményeknek való megfelelés feltételezését lehetővé tevő, a b) pontban említett műszaki leírásra történő hivatkozással;

d) egyes jellemzők tekintetében a b) pontban említett műszaki leírásra történő hivatkozással, más jellemzők tekintetében pedig az a) pontban említett teljesítményre, illetve funkcionális követelményekre történő hivatkozással.

(4) A szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével a műszaki leírás nem hivatkozhat adott gyártmányra vagy forrásra, illetve konkrét eljárásra, amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi, vagy védjegyre, szabadalomra, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, ha az egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kiszorításához vezetne. Az ilyen hivatkozás kivételes esetekben megengedhető, amennyiben nem lehetséges a szerződés tárgyának (3) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása. Az ilyen hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell kísérnie.

[…]”

7 A 2014/24 irányelvnek az „Egyes műszaki leírások meghatározása” című VII. melléklete a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

(1) a »műszaki leírás« […]:
   a) építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés esetében azoknak a műszaki előírásoknak az összessége, amelyek konkrétan a közbeszerzési dokumentációban szerepelnek, és amelyek meghatározzák, hogy az anyagoknak, termékeknek vagy áruknak milyen tulajdonságokkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy megfeleljenek az ajánlatkérő szerv szándéka szerinti rendeltetésnek. E jellemzők közé tartozik a környezetre és éghajlatra gyakorolt hatások szintje, az egyetemes tervezés követelményeinek (többek között a fogyatékossággal élő személyek számára való elérhetőségnek) megfelelő kialakítás és a megfelelőség értékelés, a teljesítmény, a biztonság és a méretek, beleértve a

minőségbiztosítási eljárásokat, továbbá az alkalmazott terminológia és szimbólumok, a tesztelés és a tesztelési módszerek, a csomagolás, a jelölés és címkézés, a használati utasítás, valamint az építmény teljes életciklusának egyes szakaszaiban alkalmazott gyártási folyamatok és módszerek. Tartalmazzák továbbá a tervezésre és a költségekre vonatkozó szabályokat, az építmény vizsgálatára, ellenőrzésére és átvételére vonatkozó feltételeket, az építési eljárásokat, illetve technológiákat, valamint minden olyan egyéb műszaki feltételt, amelyet az ajánlatkérő szervnek módjában áll általános vagy különös rendelkezésekkel előírni az elkészült építmény és azon anyagok vagy alkatrészek vonatkozásában, amelyeket az magában foglal;

[…]”

A belga jog

8 A 2016. június 17-i wet inzake overheidsopdrachten (a közbeszerzésről szóló törvény) *(Belgisch Staatsblad*, 2016. július 14., 44219. o.) 4. cikkének első §-a a következőket írja elő:

„Az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és hátrányos megkülönböztetés nélküli bánásmódban részesítik, továbbá átlátható és arányos módon járnak el.”

9 E törvény 5. cikke 1. §-ának a szövege a következő:

„Az ajánlatkérő szerv nem alakíthatja ki a közbeszerzést azzal a szándékkal, hogy az kikerüljön a jelen törvény hatálya alól, vagy mesterségesen korlátozza a versenyt. Akkor tekintendő úgy, hogy fennáll a verseny mesterséges korlátozásának esete, ha azzal a szándékkal határozták meg a közbeszerzés feltételeit, hogy ezzel egyes gazdasági szereplők méltánytalan előnyhöz jussanak, vagy ilyen hátrányt szenvedjenek.

[…]”

10 Az említett törvény 53. cikkének 2–4. §-a így rendelkezik:

„2. § A műszaki leírásnak egyenlő hozzáférést kell biztosítania a gazdasági szereplők számára a közbeszerzési eljáráshoz, és nem eredményezhetik a közbeszerzés verseny előtti megnyitásának indokolatlan akadályait.

3. § A műszaki leírást az európai uniós joggal összeegyeztethető kötelező nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül, az alábbi módok valamelyikén kell megadni:

1° vagy a teljesítmény, illetve a funkcionális követelmények szempontjából, ideértve a környezetvédelmi jellemzőket is, feltéve hogy kellően pontosak ahhoz, hogy lehetővé tegyék az ajánlattevők számára a szerződés tárgyának megállapítását, az ajánlatkérő szerv számára pedig a szerződés odaítélését;

2° vagy a műszaki leírásra való hivatkozással és – a következő sorrendben – a következőkre történő hivatkozással: az építési beruházási munkák tervezésére, számítási módszerére és kivitelezésére, valamint az áruk felhasználására vonatkozó európai szabványokat, európai műszaki tanúsítványokat, közös műszaki leírásokat, nemzetközi szabványokat, az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott egyéb műszaki hivatkozási rendszereket átültető

nemzeti szabványok vagy – ezek bármelyikének hiányában – nemzeti szabványok, nemzeti műszaki tanúsítványok, illetve nemzeti műszaki leírások, Mindegyik hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell kísérnie;

3° vagy az 1° pontban említett teljesítmény, illetve funkcionális követelmények alapján, az e teljesítménynek, illetve funkcionális követelményeknek való megfelelés feltételezését lehetővé tevő, a 2° pontban említett leírásokra történő hivatkozással;

4° vagy egyes jellemzők tekintetében a 2° pontban említett leírásokra történő hivatkozással, más jellemzők tekintetében pedig az 1° pontban említett teljesítményre, illetve funkcionális követelményekre történő hivatkozással.

4. § A műszaki leírás nem tartalmazhat utalást olyan adott márkára vagy forrásra, illetve egy adott gazdasági szereplő által nyújtott termékekre vagy szolgáltatásokra jellemző különleges eljárásra, sem pedig olyan márkára, szabadalomra, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, amely egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítését vagy kiszorítását eredményezné.

Az ilyen hivatkozás kivételes esetekben csak akkor megengedett, ha:

1° ha a szerződés tárgyának (3) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása nem lehetséges;

2° ha azt a szerződés tárgya indokolja.

A második bekezdés 1° pontjában említett esetben a hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell kísérnie.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 A Fluvius a belga jog szerinti társaság, amelynek feladata a flamand régióban több közhasznú hálózat, köztük a szennyvízhálózat telepítése, működtetése és karbantartása.

12 A csatornák elhelyezésére vagy cseréjére vonatkozó hirdetmények közzétételekor a Fluvius a szennyvízelvezető rendszerek esetében kőporcelánból készült csövek, az esővízelvezető rendszerek esetében pedig betoncsövek használatát írja elő. Más anyagok használata csak különleges műszaki körülmények között megengedett.

13 A DYKA műanyagcső-gyártóként és -szállítóként úgy véli, hogy a Fluvius által szervezett közbeszerzési eljárásokból való kizárása sérti a közbeszerzésről szóló törvénynek a 2014/24 irányelv 18. és 42. cikkét végrehajtó 4., 5. és 53. cikkében foglalt közbeszerzési elveket.

14 2020. június 4-én a DYKA felszólította a Fluviust, hogy igazítsa ki ajánlati felhívásait oly módon, hogy azok keretében kínálhassanak műanyag csöveket.

15 Egyébiránt 2020. október 7-én a DYKA azt kérte a Fluviustól, hogy a Beringen (Belgium) községben történő csatornázásra irányuló közbeszerzési szerződésre vonatkozó ajánlattételi dokumentációban fejtse ki azokat az okokat, amelyek miatt kizárták a műanyag csöveket e közbeszerzésből.

16 2020. október 15-i válaszában a Fluvius megerősítette, hogy a szennyvíz elvezetéséhez csak a kőporcelánból készült csöveket, az esővíz elvezetéséhez pedig csak a betoncsöveket fogadják el. Úgy véli, hogy ezt az anyagválasztást nem kell tovább indokolnia.

17 A DYKA a kérdést előterjesztő bírósághoz, az ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Genthez (vállalkozási ügyek genti bírósága, genti részleg, Belgium) fordult, és azt kérte, hogy a bíróság kötelezze a Fluviust e gyakorlat megszüntetésére, és kötelezze kártérítés fizetésére.

18 E bíróság előtt a Fluvius azt állítja, hogy különösen a fenntarthatóság szempontjából jogszerű a kőporcelánból, illetve betonból készült csövek alapértelmezett, azaz különleges műszaki körülmények hiányában történő kiválasztása. Lényegében úgy véli, hogy az ilyen követelmény nem sérti a 2014/24 irányelv 18. és 42. cikkében kimondott elveket.

19 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkéből az következik, hogy a műszaki leírást úgy kell kidolgozni, hogy elkerülhető legyen a verseny mesterséges korlátozása. Amint az e 42. cikknek az ezen irányelv (74) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (3) bekezdéséből kitűnik, a műszaki leírásoknak a teljesítménybeli és funkcionális követelmények tekintetében történő megfogalmazása általában lehetővé teszi a verseny előtti megnyitásra irányuló cél lehető legjobb elérését.

20 E bíróság nem zárja ki, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ajánlatkérő szerv köteles az e rendelkezésben felsorolt módok valamelyikével megfogalmazni a műszaki leírást. Márpedig úgy tűnik, hogy a Fluvius által használt megfogalmazás, amely a kőporcelánból és betonból készült csövekre utal, nem tartozik e módok egyikébe sem, és egyébiránt azzal a hatással jár, hogy bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket kizár, ami az ezen irányelv 42. cikkének (4) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá tartozhat. Ebből az következhet, hogy megsértették az említett irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében és 42. cikkének (2) bekezdésében foglalt elveket.

21 E körülmények között az ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent (vállalkozási ügyek genti bírósága, genti részleg) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2014/24] irányelv 42. cikkének (3) bekezdését, hogy az abban foglalt, a műszaki leírás megadásának módjaira vonatkozó felsorolás kimerítő, és hogy az ajánlatkérő ezért köteles a közbeszerzési szerződései műszaki leírását az e rendelkezésben említett módok valamelyikén megadni?

2) Úgy kell-e értelmezni a [2014/24] irányelv 42. cikkének (4) bekezdését, hogy az ajánlati felhívások műszaki leírásában a kőporcelánból és betonból készült (az adott szennyvízhálózatnak megfelelő) szennyvízcsövekre történő hivatkozásokat úgy kell tekinteni, mint az e rendelkezésben felsorolt hivatkozások közül egyet vagy többet, például mint adott csőtípusokra vagy meghatározott csőgyártmányra történő hivatkozásokat?

3) Úgy kell-e értelmezni a [2014/24] irányelv 42. cikkének (4) bekezdését, hogy az ajánlati felhívások műszaki leírásában szereplő, egyetlen termékre, például kőporcelánból és betonból készült (az adott szennyvízhálózatnak megfelelő) szennyvízcsövekre mint adott műszaki megoldásokra történő hivatkozások már maguk után vonják az e rendelkezésben előírt következményt (nevezetesen, hogy »az egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kiszorításához vezetne«), mivel ezek azt eredményezik, hogy az előírt

termékhez képest alternatív megoldásokat kínáló vállalkozások eleve kizárásra, és ezáltal hátrányos helyzetbe kerülnek, holott különböző versenytárs vállalkozások mindenképpen képesek az előírt terméket szállítani, vagy ehhez az szükséges, hogy a szóban forgó termék – például a kőporcelánból és betonból készült (az adott szennyvízhálózatnak megfelelő) szennyvízcsövek – tekintetében egyáltalán ne legyen verseny, és ezért az említett következményről sem lehet szó, mert a szóban forgó termék egy adott vállalkozásra jellemző, amely egyedüliként kínálja ezt a terméket a piacon?

4) Úgy kell-e értelmezni a [2014/24] irányelv 42. cikkének (2) bekezdését, hogy a [2014/24] irányelv 42. cikke (3) bekezdésének és/vagy a [2014/24] irányelv 42. cikke (4) bekezdésének az ajánlati felhívások műszaki leírásaiban szereplő (például az adott szennyvízhálózatnak megfelelő kőporcelánból és betonból készült szennyvízcsövekre való) hivatkozások jogellenes használata miatt megállapított megsértése egyben a [2014/24] irányelv 42. cikke (2) bekezdése és a [2014/24] irányelv 18. cikke (1) bekezdése megsértésének is minősül?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

22 Mellékesen meg kell jegyezni, hogy írásbeli észrevételeiben az Európai Bizottság az alkalmazandó irányelvvel kapcsolatban tesz fel kérdést.

23 Emlékeztetni kell arra, hogy valamely előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést a Szerződés és a másodlagos jog valamennyi olyan rendelkezésének fényében kell megvizsgálni, amelyek relevánsak lehetnek az előterjesztett kérdés vonatkozásában. Az a körülmény, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a kérdését bizonyos uniós jogi rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadálya tehát annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az uniós jog értelmezésének minden olyan elemét, amely hasznos lehet az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek szövegében, akár nem (2022. június 16-i Obshtina Razlog ítélet, C-376/21, EU:C:2022:472, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 A Fluvius a szennyvízcsatorna-hálózatok telepítésével, üzemeltetésével és karbantartásával foglalkozik. Az e tevékenységhez kapcsolódó munkálatokat főszabály szerint a 2014/24 irányelv szabályozza, annak 1. cikkének (2) bekezdése értelmében.

25 Mindazonáltal a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 243. o.; helyesbítések: HL 2014. L 327., 9. o.; HL L, 2023/90064) 10. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy ezen irányelv hatálya alá tartoznak az ivóvíz szállításával, elosztásával vagy ivóvízzel való ellátással kapcsolatos tevékenységek. A 2014/25 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének b) pontja e tekintetben pontosítja, hogy az e 10. cikk (1) bekezdésében említett, és a szennyvízelvezetéssel vagy –kezeléssel kapcsolatos tevékenységet folytató ajánlatkérők által odaítélt vagy megszervezett szerződések vagy tervpályázatok szintén ezen irányelv hatálya alá tartoznak.

26 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapján nem állapítható meg, hogy a Fluvius ajánlatkérő szervként az ivóvíz szállításával és elosztásával vagy az ivóvízzel való ellátással kapcsolatos tevékenységet folytat-e. Mindemellett a tárgyaláson a Bizottság és a DYKA által támogatott

Fluvius azt állította, hogy nem folytat tevékenységet e területen. Úgy tűnik tehát – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében –, hogy a 2014/24 irányelv alkalmazandó a jelen ügyben.

27 Mindenesetre meg kell jegyezni, hogy a 2014/24 irányelvben és a 2014/25 irányelvben a műszaki leírásokra vonatkozó rendelkezések lényegében azonosak.

Az első kérdésről

28 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a műszaki leírások megfogalmazási módszereinek e rendelkezésben szereplő felsorolása kimerítő jellegű.

29 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdése értelmében a műszaki leírásokat e rendelkezés a) pontjának megfelelően a teljesítmény, illetve a funkcionális követelmények szempontjából kell megadni, vagy az említett rendelkezés b) pontjának megfelelően a műszaki leírásra való hivatkozással és – a következő sorrendben – a következőkre történő hivatkozással: az építési beruházási munkák tervezésére, számítási módszerére és kivitelezésére, valamint az áruk felhasználására vonatkozó európai szabványokat, európai műszaki tanúsítványokat, közös műszaki leírásokat, nemzetközi szabványokat, az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott egyéb műszaki hivatkozási rendszereket átültető nemzeti szabványok vagy – ezek bármelyikének hiányában – nemzeti szabványok, nemzeti műszaki tanúsítványok, illetve nemzeti műszaki leírások, vagy ugyanezen rendelkezés c) vagy d) pontjával összhangban e két módszer együttes figyelembevételével. Nincs hierarchikus viszony az említett 42. cikk (3) bekezdésének a)–d) pontjában felsorolt, a műszaki leírások megfogalmazására szolgáló módszerek között (lásd ebben az értelemben: 2018. október 25-i Roche Lietuva ítélet, C-413/17, EU:C:2018:865, 26. és 28. pont).

30 Amint az ezen a)–d) pontot megelőző „a műszaki leírást […] az alábbi módok valamelyikén kell megadni” mondatból következik, az ajánlatkérő szerv feladata, hogy a műszaki leírásokat az említett pontok egyikének megfelelően, nem pedig más módszer szerint fogalmazza meg. Következésképpen a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdését – amint azt a főtanácsnok az indítványának 44. pontjában lényegében megjegyezte – úgy kell értelmezni, hogy az kimerítően felsorolja a közbeszerzési dokumentumokban feltüntetendő műszaki leírások megfogalmazásának módszereit. Ha ugyanis a jogalkotó további módszereket kívánt volna elfogadni, akkor kifejezte volna ez irányú szándékát, például a „megfogalmazható” kifejezés használatával.

31 Ezt az értelmezést nem gyengíti a 2014/24 irányelv 42. cikke (3) bekezdésének elején szereplő pontosítás, amely szerint e rendelkezés „az uniós joggal összeegyeztethető kötelező nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül” alkalmazandó. Kétségtelen, hogy e pontosítás nemzeti műszaki szabály fennállása esetén olyan helyzetekhez vezethet, amelyekben az ajánlatkérők eltérhetnek az e 42. cikk (3) bekezdésében foglalt szabálytól, de önmagában nem változtatja meg e szabály értelmét. Amennyiben – mint a jelen ügyben is – nem hivatkoznak „kötelező nemzeti műszaki szabályra”, a műszaki leírást – az ezen irányelv 42. cikke (4) bekezdésének sérelme nélkül – az említett 42. cikk (3) bekezdése a)–d) pontjában előírt módszerek valamelyikének megfelelően kell megfogalmazni.

32 Az említett értelmezést nem gyengíti a 2014/24 irányelv 42. cikke (4) bekezdésének második mondatában szereplő azon utalás sem, amely szerint előfordulhatnak olyan esetek, amelyekben „nem lehetséges a szerződés tárgyának [a 42. cikk] (3) bekezdés[e] szerinti, kellően pontos és érthető leírása”.

33 Ezen irányelv 42. cikke (4) bekezdésének második és harmadik mondata szerint az ajánlatkérő ilyen esetekben kivételesen utalhat egy adott gyártmányra vagy forrásra, egy konkrét eljárásra vagy az e 42. cikk (4) bekezdésének első mondatában említett más meghatározott tényezőre, amelyhez a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés társul.

34 Amennyiben e kivétel alkalmazható, a szerződés tárgyának a 2014/24 irányelv 42. cikke (3) bekezdése szerinti kellően pontos és érthető leírása hiányában, az ajánlatkérő szerv a műszaki leírásban hivatkozhat azokra az elemekre, amelyek említését a 2014/24 irányelv 42. cikke (4) bekezdésének első mondata főszabály szerint tiltja, amennyiben e hivatkozást a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés kíséri.

35 Egyébiránt, mivel a 2014/24 irányelv 42. cikke (4) bekezdésének első mondata pontosítja, hogy az ott említett hivatkozások alkalmazásának tilalma nem alkalmazandó, ha az ilyen hivatkozást a szerződés tárgya igazolja, meg kell állapítani, hogy ez az eset az ezen irányelv 42. cikke (4) bekezdésének második mondatában előírt, a jelen ítélet 32–34. pontjában említett esethez hasonlóan eltér a műszaki leírás megfogalmazására szolgáló, az említett irányelv 42. cikkének (3) bekezdésében felsorolt módszerek kizárólagos alkalmazásától.

36 Mindemellett az ugyanezen irányelv 42. cikkének (4) bekezdésében említett eseteken kívül és az e 42. cikk (3) bekezdése értelmében vett kötelező nemzeti műszaki szabály hiányában a műszaki leírások megfogalmazási módszerei 42. cikk (3) bekezdésének a)–d) pontjában felsorolt felsorolását kimerítőnek kell tekinteni.

37 Amint az a fenti körülmények összességéből kitűnik, a jelen ítélet 30. pontjában kifejtett értelmezés, amely egyértelműen következik a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdésében szereplő „az alábbi módok valamelyikén kell megadni” kifejezésből, főszabály szerint kötelező, vagyis az egyrészt az e rendelkezés elején, másrészt pedig az ezen irányelv 42. cikkének (4) bekezdésében szereplő pontosítás sérelme nélkül. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára tekintettel, amely szerint amennyiben az uniós jog valamely rendelkezésének értelme magából a rendelkezés szövegéből egyértelműen kitűnik, a Bíróság nem térhet el attól (2024. október 4-i Agentsia po vpisvaniyata ítélet, C-200/23, EU:C:2024:827, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), nem kell tovább vizsgálni e 42. cikk (3) bekezdésének hatályát.

38 Következésképpen az előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a műszaki leírások megfogalmazási módszereinek e rendelkezésben szereplő felsorolása kimerítő jellegű, az említett rendelkezés értelmében az uniós joggal összeegyeztethető kötelező nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül és ezen irányelv 42. cikke (4) bekezdésének sérelme nélkül.

A második és a harmadik kérdésről

39 Második és harmadik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az ajánlatkérő szervek az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés műszaki leírásában pontosíthatják, hogy az ajánlattevők által kínált termékeknek mely anyagokból kell állniuk.

40 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásában a műszaki leírás megfogalmazása a 2014/24 irányelv 42. cikke (1) bekezdésének megfelelően arra irányul, hogy meghatározza „az építési beruházás […] kívánt tulajdonságait”. E jellemzők meghatározása során a műszaki leírás, amint az ezen irányelv (92) preambulumbekezdéséből következik, magát a közbeszerzési szerződés tárgyát határozza meg.

41 Az említett irányelv VII. melléklete 1. pontjának a) alpontja értelmében e leírások között szerepelhetnek többek között, amelyek meghatározzák, hogy a „termékeknek vagy áruknak milyen tulajdonságokkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy megfeleljenek az ajánlatkérő szerv szándéka szerinti rendeltetésnek”. E jellemzők magukban foglalnak többek között minden olyan „műszaki feltételt, amelyet az ajánlatkérő szervnek módjában áll általános vagy különös rendelkezésekkel előírni az elkészült munka és azon anyagok vagy alkatrészek tekintetében, amelyeket az magában foglal”.

42 Bár az ajánlatkérő szervek e tekintetben széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, amelyet az a tény igazol, hogy a legjobban ismerik azokat az árukat, amelyekre szükségük van, és azokat a követelményeket, amelyeket a kívánt eredmények elérése érdekében teljesíteni kell, a 2014/24 irányelv bizonyos korlátokat állít fel, amelyeket tiszteletben kell tartaniuk. A tagállamoknak a 2014/24 irányelv 18. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 42. cikke (2) bekezdésének megfelelően biztosítaniuk kell, hogy a műszaki leírások egyenlő hozzáférést biztosítsanak a gazdasági szereplők számára a közbeszerzési eljárásokhoz, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását a közbeszerzés során (lásd ebben az értelemben: 2018. október 25-i Roche Lietuva ítélet, C-413/17, EU:C:2018:865, 29–33. pont).

43 Ugyanezen gondolatmenetet követve ezen irányelv (74) preambulumbekezdéséből az következik, hogy a közbeszerzési szerződés odaítélése céljából megfogalmazott műszaki leírásnak meg kell nyitnia e közbeszerzési szerződést a verseny előtt, és így lehetővé kell tennie olyan ajánlatok benyújtását, amelyek tükrözik többek között a piacon létező műszaki megoldások sokféleségét (lásd ebben az értelemben: 2018. október 25-i Roche Lietuva ítélet, C-413/17, EU:C:2018:865, 36. pont; 2024. október 24-i Obshtina Pleven ítélet, C-513/23, EU:C:2024:917, 36. pont).

44 Ugyanezen (74) preambulumbekezdés pontosítja, hogy a műszaki leírásoknak a teljesítményre és a funkcionális követelményekre vonatkozó megfogalmazása általában lehetővé teszi a verseny megnyitására irányuló cél lehető legjobb elérését, és hogy következésképpen ezt a megfogalmazási módszert, amely előmozdítja a közbeszerzésben az innovációt, a lehető legszélesebb körben kell alkalmazni.

45 A műszaki leírások ezen, a 2014/24 irányelv 42. cikke (3) bekezdésének a) pontjában említett megfogalmazása ugyanis lehetővé teszi minden olyan gazdasági szereplő számára, akinek termékei megfelelnek az ajánlatkérő szerv által előírt teljesítménynek és funkcionális követelményeknek, hogy többek között a termékei gyártásának folyamatától és az azokat alkotó anyagtól függetlenül ajánlatot tegyen.

46 Annak érdekében, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikke (3) bekezdésének b) pontjában előírt megfogalmazási módszer is biztosítsa a verseny megfelelő megnyitását, az uniós jogalkotó előírta, hogy az e módszer szerint meghatározott műszaki leíráshoz csatolni kell a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést.

47 Mivel ily módon biztosított a verseny megnyitása a 2014/24 irányelv 42. cikke (3) bekezdésének a) és b) pontjában említett módszerek valamelyikének alkalmazása esetén, az az irányelv 42. cikke (3) bekezdésének c) és d) pontjában említett esetekben is biztosított, amelyek e két módszer kombinációjából állnak.

48 Ezzel szemben ezen irányelv 42. cikkének (4) bekezdése értelmében főszabály szerint tilos a műszaki leírásba valamely „adott gyártmányra vagy forrásra, [vagy] konkrét eljárásra [történő hivatkozást belefoglalni], amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi”, vagy „védjegyre, szabadalomra, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra [történő hivatkozást], ha ez az egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kiszorításához vezetne”.

49 Az ilyen hivatkozások ugyanis távolról sem járulnak hozzá a közbeszerzés verseny előtti megnyitásához, hanem a verseny korlátozását eredményezik.

50 Mindemellett kivételesen az ajánlatkérő szerv a szerződés műszaki leírást tartalmazó dokumentumaiban feltüntetheti a 2014/24 irányelv 42. cikkének (4) bekezdésében említett hivatkozást, feltéve hogy – amint azt lényegében e rendelkezés második mondata előírja – az ezen irányelv 42. cikke (3) bekezdése a) pontjának megfelelően említett teljesítmény, illetve funkcionális követelmények, vagy az említett irányelv 42. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti leírások vagy e kettő kombinációja önmagában nem teszi lehetővé a szerződés tárgyának kellően pontos és érthető leírását. Ilyen esetben az ajánlatkérő szervnek ugyanezen irányelv 42. cikke (4) bekezdésének harmadik mondata értelmében ezt a hivatkozást a „vagy azzal egyenértékű” kifejezéssel kell ellátnia.

51 Amint az egyébiránt a 2014/24 irányelv 42. cikke (4) bekezdésének első mondatában szereplő, „[a] szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével” fordulatból kitűnik, az e rendelkezésben említett hivatkozások akkor is alkalmazhatók, ha ez a szerződés tárgyára tekintettel jogszerű. Tekintettel az e (4) bekezdés elején való elhelyezkedésére és a „kivételével” kifejezés használatára, ezt az esetet, amely eltér az e 42. cikk (4) bekezdésének második mondatában foglalt esettől, olyan körülményként kell értelmezni, amely lehetővé teszi az ajánlatkérő számára, hogy kizárja magának a (4) bekezdés normatív tartalmának az alkalmazhatóságát, amely magában foglalja az említett bekezdés első mondatában kimondott elvi tilalmat, az e rendelkezés második mondatában előírt, e tilalom alóli kivételt, valamint az e bekezdés harmadik mondatában előírt azon követelményt, hogy e kivétel alkalmazása esetén a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést be kell illeszteni.

52 Következésképpen, ha a 2014/24 irányelv 42. cikkének (4) bekezdésében említetthez hasonló hivatkozást a szerződés tárgya igazolja, az beilleszthető a műszaki leírásba anélkül, hogy az e rendelkezés első mondatában kimondott tilalom vagy az e rendelkezés második és harmadik mondatában előírt feltételek alkalmazandók lennének.

53 Ezt az esetet, amelyre a „[a] szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével” fordulatot megszorítóan kell értelmezni, mivel ellenkező esetben sérülne a közbeszerzés verseny előtti megnyitására irányuló célkitűzés, oly módon, hogy az kizárólag azokra az esetekre terjedjen ki, amelyekben valamely termék típusának vagy származásának, illetve meghatározott védjegy használatának követelménye, illetve amelyet egy szabadalom vagy meghatározott eljárás alapján értek el, elkerülhetetlenül következik a szerződés tárgyából.

54 A kérdést előterjesztő bíróságnak a 2014/24 irányelv 42. cikkének hatályával kapcsolatban fent szolgáltatott pontosítások összességére tekintettel kell értékelnie, hogy a Fluvius a szennyvízcsatorna építésére vonatkozó közbeszerzési szerződések odaítélése céljából általa megfogalmazott műszaki leírások révén korlátozhatja-e ezeket a közbeszerzési szerződéseket azon gazdasági szereplőkre, amelyek a szennyvíz elvezetésére kőporcelán csöveket, az esővíz elvezetésére pedig betoncsöveket alkalmaznak.

55 Bár kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata az e 42. cikkben foglalt, a Bíróság által értelmezett szabályok alkalmazása, a Bíróság iránymutatást adhat annak meghatározásához, hogy e szabályok mennyiben alkalmazhatók az alapügyben szereplőhöz hasonló, a kőporcelán csövek és a betoncsövek használatának előírásából álló hivatkozásra.

56 E tekintetben először is meg kell jegyezni, hogy a terméket alkotó anyag nem minősíthető a 2014/24 irányelv 42. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében vett „teljesítménynek” vagy „funkcionális követelménynek”. Ugyanis, bár valamely anyag hozzájárulhat a termék teljesítményéhez vagy ahhoz, hogy valamely funkcionális követelménynek megfeleljen, önmagában nem minősül „teljesítménynek” vagy „funkcionális követelménynek”.

57 Az olyan esetben, mint amelyről az alapügyben szó van, amelyben az érintett gazdasági ágazatban léteznek olyan termékek, amelyek gyártásuk és különösen anyaguk szerint különbözőek, a bizonyos anyagból álló termékek felhasználására vonatkozó követelményt – amint azt a főtanácsnok indítványának 72. és 73. pontjában megjegyezte – olyan „típusra” vagy „meghatározott termékre” való hivatkozásnak kell minősíteni, amely „egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kiszorításához vezetne” a 2014/24 irányelv 42. cikke (4) bekezdésének első mondata értelmében, amennyiben e hivatkozás az előírt anyagtól eltérő anyagból álló termékeket értékesítő vállalkozások kiszorításához vezet.

58 Másodszor meg kell jegyezni, hogy a Bíróság előtti tárgyaláson a Fluvius a Bíróság által feltett kérdésre válaszolva kijelentette, hogy az alapügyben szóban forgó műszaki előírást, amely szerint a szennyvízelvezetésre szolgáló csöveknek kőporcelánból, az esővíz-elvezetésre szolgáló csöveknek pedig betonból kell lenniük, nem egészítette ki az „vagy azzal egyenértékű” kifejezéssel.

59 Amennyiben ez az eset áll fenn, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, abból, anélkül hogy meg kellene vizsgálni, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdése alapján lehetséges-e az alapügyben szóban forgó egyes szerződések tárgyának kellően pontos és érthető leírása, az következik, hogy a Fluvius nem hivatkozhat eredményesen a közbeszerzésről szóló törvény 53. cikke (4) §-a második albekezdésének 1° pontjában előírt kivételre, amely ezen irányelv

42. cikke (4) bekezdésének második mondatát ülteti át a belga jogba, mivel az e 42. cikk (4) bekezdésének harmadik mondatában megfogalmazott követelmény, amelyet e törvény 53. cikke (4) §-ának harmadik albekezdése ültetett át a belga jogba, nem teljesül.

60 Harmadszor, ami a 2014/24 irányelv 42. cikke (4) bekezdésének elején említett, a jelen ítélet 51–53. pontjában értelmezett és az említett törvény 53. cikke (4) §-a második albekezdésének 2° pontjával a belga jogba átültetett esetet illeti, meg kell állapítani, hogy egy meghatározott anyagnak a közbeszerzési szerződés vagy annak egy része tekintetében történő felhasználására vonatkozó követelmény elkerülhetetlenül következhet a szerződés tárgyából, különösen amennyiben az ajánlatkérő által elérni kívánt esztétikai elemen vagy az építmény környezetének való megfelelés biztosításának szükségességén alapul, vagy amikor az ezen irányelv 42. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján megfogalmazott teljesítményre vagy funkcionális követelményre tekintettel elkerülhetetlen az ezen anyagból álló termékek használata. Ilyen helyzetekben ugyanis semmilyen, eltérő műszaki megoldáson alapuló alternatíva nem képzelhető el.

61 Azon eseteken kívül, amikor valamely anyag felhasználása a szerződés tárgyából elkerülhetetlenül következik, az ajánlatkérő a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés hozzáadása nélkül nem követelheti meg egy adott anyag használatát. A műszaki leírás keretében tehát tartózkodnia kell egy adott anyag használatának előírásától, akár úgy, hogy a közbeszerzési dokumentumokban nem tesz említést ilyen anyagról, akár úgy, hogy egy vagy több anyagot említ, a „vagy azzal egyenértékű” kifejezéssel kiegészítve. Így az ajánlatkérő szervnek a 2014/24 irányelv által követett, a verseny megnyitására irányuló célkitűzésnek megfelelően az odaítélési szempontokat kell alkalmaznia az ajánlatok sokféleségére, amelyek magukban foglalhatják mind azokat, amelyek az érintett ágazatban általánosan használt anyagokból álló termékeket kínálnak, mind pedig azokat, amelyek kevésbé szokásos, sőt innovatív anyagokból álló termékeket kínálnak. Az ajánlatkérő ily módon lehetőséget biztosít az érdekelt gazdasági szereplőknek arra, hogy bizonyítsák az ilyen anyagok egyenértékűségét.

62 A fentiekre tekintettel az előterjesztett második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ajánlatkérő szervek az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés műszaki leírásában a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés hozzáadása nélkül nem pontosíthatják, hogy az ajánlattevők által kínált termékeknek mely anyagokból kell állniuk, kivéve ha valamely meghatározott anyag használata elkerülhetetlenül következik a szerződés tárgyából, mivel eltérő műszaki megoldáson alapuló alternatíva nem képzelhető el.

A negyedik kérdésről

63 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének az ezen irányelv 18. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az utóbbi rendelkezésben előírt azon kötelezettség, hogy a gazdasági szereplők számára egyenlő hozzáférést biztosítsanak a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásaihoz, valamint a közbeszerzési szerződések verseny előtti megnyitásának indokolatlan akadályozásának tilalma szükségszerűen sérül-e, ha az ajánlatkérő szerv az említett irányelv 42. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglalt szabályokkal összeegyeztethetetlen műszaki leírással kizár bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket.

64 A 2014/24 irányelv 42. cikke (2) bekezdésének szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy e rendelkezésnek az a célja, hogy a műszaki leírások megfogalmazását illetően felidézze az ezen irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében foglalt bizonyos szabályokat, nevezetesen egyrészt a gazdasági szereplők egyenlő bánásmódban részesítésére vonatkozó kötelezettséget, másrészt pedig a verseny mesterséges korlátozásának tilalmát (lásd ebben az értelemben: 2018. október 25-i Roche Lietuva ítélet, C-413/17, EU:C:2018:865, 32. és 33. pont).

65 A 2014/24 irányelv 42. cikke (2) bekezdésének e tartalmát pedig e 42. cikk (3) és (4) bekezdése pontosítja. Amint az az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első, második és harmadik kérdés vizsgálatából következik, e bekezdések – amint azt a 2014/24 irányelv (74) preambulumbekezdése megerősíti – szintén az említett kötelezettségen és az említett tilalmon alapulnak.

66 Következésképpen, ha bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket kizár egy olyan műszaki leírás, amely összeegyeztethetetlen a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglalt szabályokkal, e kizárás szükségképpen sérti az e 42. cikk (2) bekezdésében előírt, annak biztosítására irányuló kötelezettséget, hogy a műszaki leírások egyenlő hozzáférést biztosítsanak az odaítélési eljáráshoz, és ne korlátozzák indokolatlanul a versenyt.

67 Ennélfogva a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének az ezen irányelv 18. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az utóbbi rendelkezésben előírt azon kötelezettség, hogy a gazdasági szereplők számára egyenlő hozzáférést biztosítsanak a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásaihoz, valamint a közbeszerzési szerződések verseny előtti megnyitásának indokolatlan akadályozásának tilalma szükségszerűen sérül, ha az ajánlatkérő szerv az említett irányelv 42. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglalt szabályokkal összeegyeztethetetlen műszaki leírással kizár bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket.

A költségekről

68 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 42. cikkének (3) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

a műszaki leírások megfogalmazási módszereinek e rendelkezésben szereplő felsorolása kimerítő jellegű, az említett rendelkezés értelmében az uniós joggal összeegyeztethető kötelező nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül és ezen irányelv 42. cikke (4) bekezdésének sérelme nélkül.

2) A 2014/24 irányelv 42. cikkének (4) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az ajánlatkérő szervek az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés műszaki leírásában a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés hozzáadása nélkül nem pontosíthatják, hogy az ajánlattevők által kínált termékeknek mely anyagokból kell állniuk, kivéve ha valamely meghatározott anyag használata elkerülhetetlenül következik a szerződés tárgyából, mivel eltérő műszaki megoldáson alapuló alternatíva nem képzelhető el.

3) A 2014/24 irányelv 42. cikkének az ezen irányelv 18. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az utóbbi rendelkezésben előírt azon kötelezettség, hogy a gazdasági szereplők számára egyenlő hozzáférést biztosítsanak a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásaihoz, valamint a közbeszerzési szerződések verseny előtti megnyitásának indokolatlan akadályozásának tilalma szükségszerűen sérül, ha az ajánlatkérő szerv az említett irányelv 42. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglalt szabályokkal összeegyeztethetetlen műszaki leírással kizár bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket.

Aláírások